

Doc. dr Józef Kossecki

02-757 Warszawa ul. Burgaska 3 m.24

Tekst przemówienia wygłoszonego podczas
obrad sekcji epistemologicznej Ogólno-
Polskiego Zjazdu Filozoficznego
w Lublinie w dniu 21 czerwca 1977 r.

Nawiązując do referatu profesora Cackowskiego chciałbym powiedzieć kilka słów o tym w jaki sposób cybernetyka społeczna podchodzi do procesów poznawczych odbywających się w społeczeństwie.

Jeżeli rozpatrywać społeczeństwo jako układ samodzielny - tzn. taki, który może się sam sterować zgodnie ze swym interesem, wówczas w tego rodzaju układzie wyróżniamy dwa rodzaje procesów: 1/ procesy energetyczne, których istotą jest przetwarzanie odpowiedniej energii /mocy/ układu samodzielnego, 2/ procesy informacyjne, których istotą jest gromadzenie i przetwarzanie informacji. Procesy informacyjne w każdym układzie samodzielnym dzielą się na procesy poznawcze - w ramach których układ zdobywa informacje konieczne do sterowania, oraz procesy decyzyjne, które polegają na dokonywaniu wyboru działań. Nauka w społeczeństwie jako układzie samodzielnym funkcjonuje w ramach procesów poznawczych.

Aby układ samodzielny mógł się sterować zgodnie z własnym interesem musi dysponować pewną nadwyżką mocy ~~własnej~~ ponad tę moc, która jest konieczna do zapewnienia jego egzystencji - tę moc nazywamy - zgodnie z określeniem M. Mazura - mocą swobodną, a ponadto musi dysponować pewną nadwyżką informacji, ponad te informacje, które są niezbędne do podejmowania decyzji koniecznych dla utrzymania się przy życiu.

Sterowanie ludźmi, sprzeczne z ich interesem polega na tym,

że się im odbiera wspomniane wyżej nadwyżki mocy /czyli moc swobodną/ i informacji.

Tego rodzaju metody sterowania znane były dobrze już w starożytności. M. in. znali je kapłani egipscy, którzy dbali o to, aby chłopci egipscy ciągle byli zajęci i nie dysponowali nadwyżkami czasu i energii, gdyż wówczas mogliby podejmować działania sprzeczne z wolą i interesem kast kapłańskich. Do tych celów służyła m. in. budowa piramid. Odbieranie ludziom nadwyżek informacji - a ściśle mówiąc nie dopuszczanie aby masy ludzi tego rodzaju nadwyżki zdobyły - polegało przede wszystkim na monopolizowaniu wszelkiej wiedzy, która miała wartość dla procesów sterowania ludźmi, w wyłącznej dyspozycji kapłanów. Koncentracja informacji posiadających wartość społeczną w swej wyłącznej dyspozycji, dawała kapłanom wielkie możliwości informacyjnego sterowania społeczeństwem.

Wśród współczesnych naukowców także można zaobserwować podobne dążenia. Polegają one m.in. na staraniu o to aby zapewnić sobie monopol informacji w określonej dziedzinie nauki. W tym celu można wykorzystywać wszelkiego rodzaju procedury ^(udzielania) doktoratów, habilitacji itp. Ludzi ~~spoza~~ spoza klanu tzw. fachowców z określonej dziedziny wiedzy traktuje ^(przy tym) się jako niewtajemniczonych "profanów".

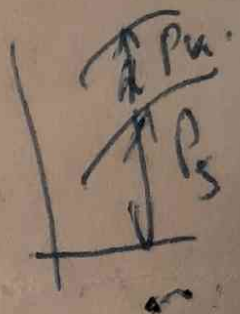
Na tym tle powstają specyficzne kryteria prawdy, które nazwać można biurokratycznym idealizmem. Polegają one na tym, że za prawdę naukową uważa się nie to co zostało udowodnione, lecz to co za prawdę uważa większość fachowców z danej dziedziny. Oczywiście za takim podejściem kryje się w gruncie rzeczy nie co innego jak dążenie do zapewnienia sobie możliwości informacyjnego sterowania innymi ludźmi, przez skoncentrowanie w swej dyspozycji określonej puli informacji, którymi inni nie dysponują.

1. Podjęciu cyt. spri. do spri. -
myśl procesion personal

2. $\left. \begin{array}{l} \text{strow-} \\ \text{wanie} \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{Powsy inform.} \\ \text{w ubi. row.} \\ \text{strowanie} \end{array} \left\{ \begin{array}{l} \text{personal} \\ \text{dezyjne} \end{array} \right.$

personal do dezyj

3 - dezyj. med. up. ka. -
myśl. informacyj



4. Stronami. spritowal
inform. st. w dawnyh -
pł. w ubi. w. Pa
i. med. up. bi. inf. Pa
Egipt.

5. Bunt obywat. idoliem
tu my w adami
kultury inf.

Lublin dnia 27 kwietnia 1977 r.

Doc. dr
..... Kossecki

Komitet Organizacyjny Ogólnopolskiego Zjazdu Filozoficznego przygotowywanego przez Komitet Nauk Filozoficznych PAN na zaszczyt prosić o udział w posiedzeniach Zjazdu, który odbędzie się w dniach 20 - 23 czerwca br w Lublinie.

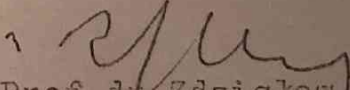
Obrady, poza spotkaniami plenarnymi, będą prowadzone w następujących sekcjach problemowych:

1. Filozoficzne zagadnienia osobowości,
2. Socjalistyczny system wartości /sekcja obejmuje podsekcje etyki i estetyki/,
3. Poznanie a życie społeczne,
4. Historia filozofii,
5. Filozofia nauk przyrodniczych,
6. Materializm historyczny,
7. Logika.

Organizator pokrywa koszty udziału w Zjeździe i zapewnia hotel. Prosimy uprzejmie o zwrotne powiadomienie na załączonej karcie pocztowej, czy możemy liczyć na Pana/i/ udział.

Po otrzymaniu potwierdzającej wiadomości prześlemy bliższe informacje.

Z up. Komitetu Nauk Filozoficznych PAN


Prof. dr Zdzisław Cackowski